

กองเรือเคเบิลใต้น้ำ

การผูกขาดใต้น้ำอุตสาหกรรมโทรคมนาคม

พันธ์ศักดิ์ ศรีทรัพย์.

ในขณะที่หลายฝ่ายทั้งผู้ให้บริการโทรคมนาคม ผู้ให้บริการโครงข่าย และผู้ใช้บริการโทรคมนาคม กำลังชื่นชมกับความก้าวหน้าของการสร้างโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างประเทศด้วยเคเบิลใต้น้ำในโครงการต่างๆ เช่น โครงการแฟลก (FLAG) โครงการซี-มี-วี 3 (SEA-ME-WE 3) โครงการโกลบอลครอสซิง (Global Crossing) โครงการทีจีเอ็น (TGN) และโครงการออกซิเจน (OXYGEN) ที่กำลังก่อให้เกิดกระแสการแข่งขันกันอย่างดุเดือดในด้านของความยาวของเคเบิล ความเร็วหรือความจุ ด้วยความหวังที่จะทำให้ต้นทุนดำเนินงาน และ/หรือ ค่าใช้บริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศมีอัตราต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ได้นั้น

ผู้คนอีกส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศกำลังพิจารณาไปที่ “กองเรือเคเบิลใต้น้ำ” ของกลุ่มบริษัทต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วโลกในขณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และยุโรป ซึ่งเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดทะเลและมหาสมุทรที่สำคัญ ของโลก

มีการหยิบยกประเด็นที่บริษัท ไทโค อินเตอร์เนชันแนล จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าของโครงการทีจีเอ็น (TGN-TyCom Global Networks) ที่เดิมเคยเป็นเพียงเจ้าของกองเรือเคเบิลใต้น้ำ ได้เปลี่ยนแนวทางการดำเนินธุรกิจของตนแล้ว จากการมีฐานะเป็นเพียงรับจ้างวางเคเบิลใต้น้ำให้กับโครงการต่างๆ มาเป็นผู้ออกแบบ วางเคเบิลและให้บริการโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศด้วย

ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น บริษัทหวังอะไรมากกว่านั้นหรือไม่ ใครจะได้รับผลกระทบกระเทือนในเรื่องนี้บ้าง จะเกิดการผูกขาดในอุตสาหกรรมได้หรือไม่ ล้วนเป็นคำถามที่เกิดขึ้นได้ และรอคำตอบ เพราะหากทำเองขายเอง

ย่อมดีกว่าเป็นแน่

การเกิดโครงการทีจีเอ็นของไทโคนี้กำลังเป็นเป้าโจมตีที่ว่าเสมือนเป็นสัญญาณบอกถึงจุดจบหรือความตายของอุตสาหกรรมการวางเคเบิลใต้น้ำที่มีมาก่อนหน้านี้

เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าการวางเคเบิลใต้น้ำนั้น ทันทีที่การวางเคเบิลใต้น้ำเหนือท้องมหาสมุทรเสร็จสิ้นลงแล้ว ข้อมูลทั้งหมดของโครงการและการวางเคเบิลแทบจะเป็นความลับหรือสิ่งซ่อนเร้นทั้งสิ้น ทำให้บรรดาผู้ให้บริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศรายเดิมจากภูมิภาคต่างๆ ของโลกถูกปิดประตูในการที่จะมีโอกาสรับทราบรายละเอียดต่างๆ ต่อไป ไม่ว่าจะเป็นร่างแผนงานของโครงการ แนวทางการลงทุนของตนในอนาคตที่ค่อนข้างยุ่งยาก และปัญหาเรื่องความจุ (capacity) ของเคเบิลใต้น้ำที่ใช้งานอยู่

ทว่าปัญหาปิดกั้นดังกล่าวกำลังจะหมดไป ดังเช่นเรื่องของความจุของช่องสัญญาณกำลังได้รับการเปิดเผยมากขึ้น ดังเช่นกรณีของโครงการแฟลกที่เริ่มจุดชนวนในเรื่องนี้ของกลุ่มผู้ลงทุน และโครงการโกลบอลครอสซิงที่เปิดประเด็นปัญหาต่างๆ และต้องการลบภาพดังกล่าวออกไป โดยเปลี่ยนแนวความคิดไปสู่ธุรกิจและมีการลงทุนตามการเติบโตของปริมาณความต้องการใช้ความจุของช่องสัญญาณระหว่างประเทศ จากที่เคยมีรายได้เมื่อปี 2541 เพียง 424 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นเป็น 1.1 พันล้านเหรียญในปี 2542

อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าแนวคิดในเรื่องนี้ของบริษัทจะเป็นผลดีต่อบรรดาผู้ให้บริการโทรคมนาคม และผู้ให้บริการทั้งหลาย แต่ก็ยังมีประเด็นที่ว่า ผู้ให้บริการที่ต้องการทำสัญญาสร้างเคเบิลในเส้นทางใหม่ๆ ไม่มีทาง

เลือกมากนักในการเปิดประมูลกับบริษัทซึ่งเป็นเจ้าของกองเรือเคเบิลใต้น้ำรายใหญ่ๆ ที่มีเพียงไม่กี่รายในอุตสาหกรรมด้านนี้ของโลก และหากบังเอิญเกิดการรวมตัวหรือยั่วยวนขึ้น ย่อมจะเป็นปัญหาตามมาทันที

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ปัจจุบันบริษัทที่มีเรือวางเคเบิลใต้น้ำในโลกนี้มีการรวมตัวกันค่อนข้างเหนียวแน่น ทำให้มีผู้ให้บริการหลักเพียง 3 รายเท่านั้นคือ

1. บริษัท โกลบอล มารีน (Global Marine)
2. บริษัท ไทโค ซับมารีน ซิสเต็มส์ (Tyco Submarine Systems หรือ TSSL)
3. บริษัท อัลคาเทล ซับมารีน เน็ตเวิร์ค (Alcatel Submarine Networks)

ที่น่าสนใจอย่างมากคือขณะนี้ 2 ใน 3 บริษัทที่ว่านี้ (ยกเว้นบริษัท อัลคาเทล ซับมารีน เน็ตเวิร์ค) กำลังเบนเข็มไปเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายทั่วโลก (global network operators) เสียเองอย่างเต็มตัว

ก่อนหน้านี้เคยมีการรวมตัวกันของบริษัทที่เป็นเจ้าของเรือวางเคเบิลใต้น้ำมาตลอดเวลา ดังเช่นกรณีของบริษัท นอร์เทล เน็ตเวิร์ค (ซึ่งเดิมคือบริษัท นอทเธอร์น เทเลคอม) ได้ขายกองเรือเคเบิลใต้น้ำของตนให้กับบริษัท เคเบิล แอนด์ วายเลส ไปแล้ว) หลังจากนั้นถูกขายต่อให้กับบริษัทเจ้าของโครงการโกลบอลครอสซิง อีกทอดหนึ่ง ซึ่งทำให้โครงการโกลบอลครอสซิง มีจำนวนเรือใช้งานในโครงการจำนวน 19 ลำ (และกำลังสั่งซื้อเพิ่มอีก 4 ลำ) ภายใต้ชื่อบริษัท โกลบอลมารีน

หรือกรณีของบริษัท เอทีแอนด์ที ที่ขายกองเรือของตนให้กับบริษัท ไทโค ซับมารีน ซิสเต็มส์ ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มไทโคอิน

เตอร์อินเทอร์เน็ต ทำให้บริษัทมีเรือทั้งสิ้น 13 ลำ
อย่างไรก็ดี บริษัท อัลคาเทล ยังคง
อยู่ในฐานะเจ้าของเรือรายใหญ่เพียงรายเดียว
ที่ไม่มีการทำธุรกิจด้านการออกแบบ ติดตั้ง
หรือให้บริการโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่าง
ประเทศ

เมื่อวิเคราะห์ถึงตลาดเคเบิลใต้น้ำ
ทั่วโลกแล้ว นาย ยีน มารี บิวฟิลส์ รอง
ประธานบริษัท อัลคาเทล ซัมมารีน เนท์เวอร์ค
ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก กล่าวว่า มูลค่าของ
ตลาดเมื่อสิ้นปี 2542 มีมูลค่ามากกว่า 6,000
ล้านเหรียญสหรัฐ (หรือประมาณ 240,000
ล้านบาท) ในจำนวนนี้ อัลคาเทล ครองส่วน
แบ่งประมาณ 40% และที่เหลือเป็นของบริษัท
โกลบอล มารีน และทีเอสเอสแอล

ในขณะเดียวกัน ยังมีเรือวางเคเบิล
ใต้น้ำอีกจำนวนหนึ่งที่มีได้เป็นของ 3 บริษัท
รายใหญ่ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เช่นของ
บริษัท เคดีดี ซัมมารีน เคเบิล ซิสเต็มส์ (KDD-
SCS) ประเทศญี่ปุ่น และเจ้าของอื่นๆ ในยุโรป
และเอเชีย ซึ่งมีได้หัวนวัตกรรมในเรื่องของ
การรวมตัวกันของกองเรือเคเบิลใต้น้ำของ 3
บริษัทยักษ์ใหญ่ ที่จะเป็นการสร้างปัญหาต่อ
อุตสาหกรรมแต่อย่างใด ทว่ากลับเห็นว่าเป็น
เป็นการแข่งขันทางธุรกิจที่จะเป็นประโยชน์
ด้วยซ้ำไป

นาย ทิม แรนต์ตัน จากบริษัท โกล
บอล มารีน กล่าวว่า "ในขณะที่เปิดโครงการ
โกลบอล ครอสซิง นั้น โกลบอล มารีน ยังคง
มีสัมพันธภาพที่ดีกับบริษัทต่างๆ โดยดูที่การ
ตอบสนองความต้องการของตลาดโดยรวม
มากกว่า ทั้งนี้ 2 เหตุผลคือ เหตุผลแรก โครง
การโกลบอล ครอสซิง มิได้เป็นธุรกิจหลักของ
เรา ทว่า Level 3, Concert WFI และ
โครงการอื่นๆ ต่างหากที่มีความสำคัญต่อเรา
ในอนาคต" และเหตุผลที่สองคือ "ถ้าเราไม่ทำ
ธุรกิจด้านนี้เพื่อสนองตอบความต้องการของ
ลูกค้า บริษัทอื่นก็ต้องทำ ซึ่งจะทำให้เราสูญเสีย
โอกาสต่างๆ ที่เรามีความสามารถอยู่พร้อม"
ขณะเดียวกัน บริษัท ไทโอ อินเตอร์

เนชั่นแนล เจ้าของโครงการทีจีเอ็น ได้กล่าว
เน้นย้ำว่า บริษัทจะมุ่งมั่นดำเนินการต่อไป "ใน
การจัดการเทคโนโลยีและบริการด้านการออก
แบบ พัฒนา สร้าง และบำรุงรักษาระบบโทร
คมนาคมให้แกลูกค้าทั่วโลกต่อไป"

ในสภาพเป็นจริงขณะนี้ปรากฏว่า
บริษัท ทีทีเอสแอล บริษัท อัลคาเทล และ
บริษัท โกลบอล มารีน ต่างก็เข้าเรื่องซึ่งกันและ
กันอยู่แล้ว เป็นต้นว่า เมื่อเดือนเมษายน 2542
ทีทีเอสแอล ลงนามในความตกลงมูลค่า 700
ล้านเหรียญสหรัฐเพื่อจ้างติดตั้งระบบเคเบิลใ
ต้น้ำอเมริกาใต้ของโครงการโกลบอล ครอสซิง
ระยะทาง 18,000 กิโลเมตร

ทว่าอุตสาหกรรมการวางเคเบิลใ
ต้น้ำมีระยะเวลาของสัญญาที่ค่อนข้างยาวนาน
(โดยเฉลี่ย 25 ปีตามอายุการใช้งานของเคเบิล
ใต้น้ำใยแก้วนำแสง) ดังนั้นหากเกิดการเปลี่ยนแปลง
ใดๆ ขึ้นแล้วบางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อ
อุตสาหกรรมโดยรวมได้ จึงเป็นเรื่องที่ไม่
ค่อยงามเท่าใดนักเมื่อทีทีเอสแอล และโกล
บอล มารีน ยังคงให้เข้าเรื่องซึ่งกันและกันเพื่อ
ช่วยเหลือกัน ในขณะที่บริษัทแม่ของทั้งสอง
แห่งกำลังกลายเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายทั่ว
โลกที่ต้องแข่งขันกัน

ยิ่งหากพิจารณาถึงอนาคตของ
โครงการออกซิเจนของบริษัท ซีทีอาร์ กรุ๊ป
ด้วยแล้ว โครงการยังไม่มียกเรือสำหรับใช้
วางเคเบิลของตนเองเลยแม้แต่ลำเดียว และ
จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันของเจ้าของ
กองเรือที่มีอยู่เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วงลง
ได้นั้น จึงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เนื่องจาก ทีทีเอส
แอล เป็นผู้สนับสนุนรายหนึ่งของโครงการ
ออกซิเจนอยู่ด้วย

จากการที่มูลค่าตลาดของอุตสาหกรรม
ด้านนี้ของโลก มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นอย่าง
รวดเร็วและต่อเนื่อง ทำให้มีผู้สนใจระดม
เข้ามารวมแข่งขันด้วยตลอดเวลา

ตัวอย่างผู้ผลิตดาวุธของสหรัฐ
อเมริการายหนึ่งคือ บริษัท เย็นเนอร์ลี้ ไดนา
มิกส์ ยังเขารวมวงไพบูลย์ด้วยเมื่อปี 2541

ผ่านทางบริษัท คาลด์เวลล์ เคเบิล เวนเจอร์
(Caldwell Cable Ventures)

ปัจจุบัน เทคโนโลยีสี่สื่อสัญญาณ
เพื่อใช้บนสื่อที่เป็นโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำใยแก้ว
นำแสงมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นตามลำดับ
เหนือกว่าที่เคยทำได้บนโครงข่ายเคเบิลใ
ต้น้ำที่เป็นสายทองแดง

เทคโนโลยี ดีดับบลิวดีเอ็ม
(DWDM-Dense Wavelength Division
Multiplexing) เป็นเทคโนโลยีหนึ่งที่ถูกนำมา
ใช้กันมาก สามารถเพิ่มความเร็วในการสื่อ
สัญญาณได้ตั้งแต่ 2.5 กิกะบิตต่อวินาที
(Gbps) จนถึง 2.56 เทราบิตต่อวินาที (Tbps)
และระบบเคเบิลใต้น้ำระดับความเร็วเทราบิต
ต่อวินาทีระบบแรกได้วางเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ในโครงการโกลบอล ครอสซิง เมื่อเปรียบ
เทียบกับไม่กี่ปีมานี้ซึ่งทำได้เพียงที่ความเร็วสูง
สุด 540 เมกะบิตต่อวินาทีเท่านั้น

หากเรามีโอกาสดำน้ำลงไปในพื้นที่
มหาสมุทรและทะเลในภูมิภาคต่างๆ ของโลก
ในขณะนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิภาคเอเชีย-แป
ซิฟิก จะพบเห็นบรรดาเคเบิลใต้น้ำวางซ้อนทับ
กันอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อเชื่อมต่อเมือง
สำคัญๆ ประเทศ และทวีปต่างๆ เข้าด้วยกัน
และนับวันจะยิ่งมากขึ้น เนื่องจากระบบเคเบิล
ใต้น้ำมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นโครงข่าย
โทรคมนาคมระหว่างประเทศที่มีศักยภาพสูง
สุดในปัจจุบัน โดยยังไม่สามารถหาสื่ออื่นใด
มาแทนได้ ไม่ว่าจะเป็นดาวเทียมซึ่งยังมีข้อ
จำกัดในการใช้งานอีกหลายประการ รวมทั้ง
การที่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

การรวมกลุ่มกัน และ/หรือ การผูก
ขาด ยังคงเป็นนิยามที่เป็นได้ทั้งประโยชน์และ
โทษ (หรือความเสียหาย) ต่อการแข่งขันด้าน
การตลาดและการดำเนินธุรกิจใต้น้ำ
การรวมกันเพียงอย่างเดียวกับกรณีของกองเรือ
วางเคเบิลใต้น้ำที่กำลังถูกจับตามองจากหลาย
ฝ่ายว่าในอนาคตจะมีแนวโน้มและผลลัพธ์
ออกมาเช่นใด.